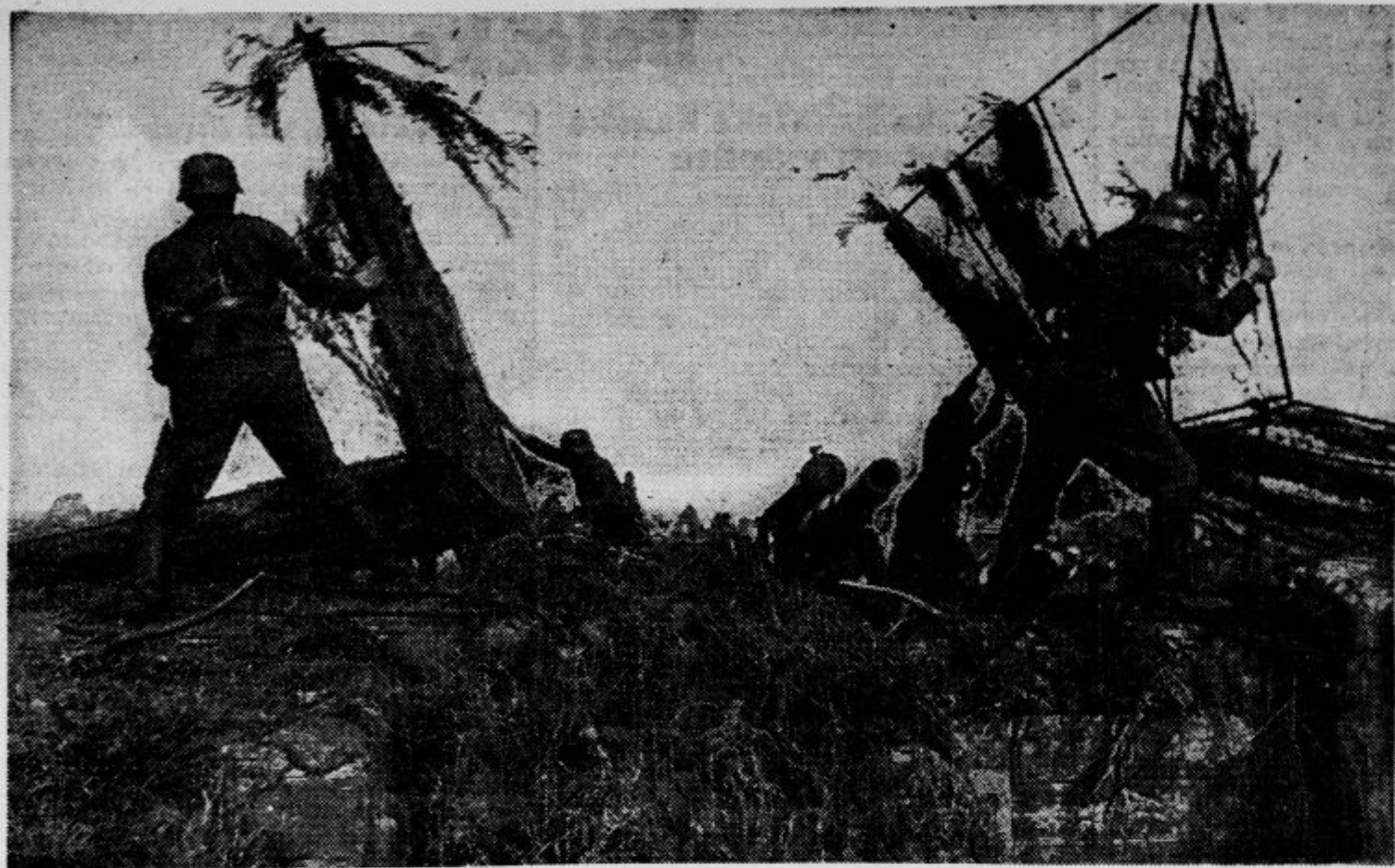

Topovi, pripravljani na strel

Stika z nemške utrjene postojanke na Stegriedovi črti — Pravičar je bil dan znak, da se bližajo sovražna etala. Vojaki so planili iz svojih skrivališč in se pripravljajo na borbo

Berlin v usodnih dneh

Vtisi in opazovanja našega sotrudnika, ki se je ob izbruhu vojne mudil v nemški prestolnici

Ko smo sredi avgusta prispeli v Berlin na počitniški tečaj »Visoke politične šole za tujce«, ki se je vršil pod devizo spoznavanja nove Nemčije, smo že našli zelo težek položaj. Na vzhodni meji se je zbiralo vedno več nemškega vojaštva, tih mobilizacija se je nadaljevala, tisk in radio sta vedno več poročala o preganjanju Nemcev na Poljskem. Ta kampanja je bila silovita in je očividno imela nalogo pripraviti razpoloženje za stvar, ki so se bližale. Bila je presenetljivo podobna oni v lanskem letu. Hkratu so se stopnjevale zahteve nemškega tiska napram Poljski, ki so se že močno oddaljile od slovite »enkratne« ponudbe. Gdansk, ves »Koridor«, Poznanjsko, Gornjo Šlezijo so vedno glasneje zahtevali vsi nemški listi. Kljub tej hudi kampanji so bili Berlinčani nekam zelo mirni in tudi sicer dobro informirani krogi so vedno zatrjevali, da se bo vse mimo izteklo. Tedaj so se bili prepričani, da se bo kancelar nekega dne zopet vrnil z miroljubne okupacije Gdanska in Pomorjanske, kakor je brez prelivanja krvi dosegel priključek Avstrije, Češke in Moravske ter Klajpede.

Pričakovanja nemških množic

V Nemčiji nihče ni verjel v vojno, čeprav so istočasno v manj prizadetih, nevtralnih državah, že vsi bili prepričani, da je neizogibna. Monakovo je postalo za Nemce ideal mirne revizije versajske pogodbe in oni so trdno verjeli, da se bo kapitulacija nemških sosedov in zapadnih veselih nadaljevala. O velikem preobratu, ki se je letos izvršil na evropskem zapadu, nemška javnost ni vedela skoro ničesar, zato so bili vsi prepričani, da se bodo naposled Poljaki vdali pod težo živčne vojne. Če bi pa vendarle prišlo do prave vojne zaradi Poljakov, potem bi to bila »eine kleine Angelegenheit«. Nemčija bo hitro obračunala s Poljaki in jim potem diktirala mirovne pogoje. Tudi v resnih družbah pa so odklanjali možnost, da bi se iz spora mogla razviti velika evropska vojna. Zato v poljskem konfliktu nihče ni gledal zadeve, zaradi katere bi se bilo treba kaj več razburjati.

To silno zaupanje Nemcev v Hitlerja je razumljivo, ako pomislimo na njegove izredne uspehe v zunanji politiki, a tudi na veliki tehnični napredek v notranjosti, na ogromne gradnje, na socialno pomožno organizacijo in druge stvari, ki so splošno znane. Zato množice o politiki ne razmišljajo mnogo, temveč verujejo, da bo vodstvo že našlo najboljšo pot.

Vpliv moskovske pogodbe

V tej veri je v težki atmosferi, ki je začela nastajati zaradi vedno ostrjšje protipoljske kampanje v tisku in radiu, znova utrdila nemško javnost vest o nenapadnih pogodbah z Rusijo. Triumfalnega razpoloženja v Berlinu skoraj ni moglo popisati. Smatrali so splošno, da je s tem politika obkroževanja dobila največji udarec in da je sploh razbita. Nekateri so bili celo prepričani, da je s tem vojna nevarnost odstranjena. V resnici pa je moskovski pakt s pospešeno naglico sprožil dogodke, ki bi se brez njega bržčas še zavlačevali in morda zaenkrat sploh odgledali.

Med novinarji demokratskih veselil, ki so bili takrat še v Berlinu je vladalo prepričanje, da je ta preokret moskovske politike ponovni dokaz slabosti reče vojske, s katero se gospodari v Kremli ne upajo v nikakvo zunanjo akcijo, pa so se zato raje odločili za nenapadno pogodbo. Po zatrtjevanju istih krogov je nemška odločitev padla takoj po podpisu v Moskvi. Res se je že od sobote 26. avgusta začelo kazati predvojno stanje. Železniški vozni red je bil razveljavljen in ves vojni park je prevažal vojske in vojne potrebe proti vzhodu. Protiletalska artilerija je zavzela svoje pozicije, vidne tudi prebivalstvu.

Vojna se je začela!

V nedeljo, 27. avgusta, smo v veliki skupini obiskali pokrajino Brandenburg in ob tej priliki smo lahko videli mobilizacijo na deželi, ki je razen ljudi obsegala tudi motorna vozila in konje. Razpoloženje med mobiliziranci je bilo resno, čeprav se je takrat na zunanje zdelo, da je še veliko upanja v ohranitev miru. V ponedeljek nato je prišla že omejitve v konzumu življenjskih potrebščin, mila, obleke in obutve. V četrtek, 31. avgusta zvečer, so bili nato objavljeni Hitlerjevi zadnji predlogi, za katere so, kakor sedaj zatrjujejo, tudi Poljaki in Angličani v tej dokončni obliki zvedeli šele iz radia. Jaso pa je bilo tedaj vsem, da je odbila odločilna ura. To prepričanje je bilo potrjeno, ko je v petek od 6. jutraj dalje radio sporočal,

da je za 10. uro skidan rajsttag. In proti 10. je utihnilo vse delo. Vsi so hiteli k radijskim aparatom poslušati Hitlerjev govor. Prinesel je potrditev njihovih slutenj.

V nedeljo so nato zvedeli ljudje iz Hitlerjevih proglašev, da je tudi Anglija stopila v vojno stanje z Nemčijo. Vojno napoved Francije pa je nemški tisk objavil šele čez tri dni, ker je medtem že stopila v veljavo prepoved poslušanja tujih radijskih postaj. Kazni so tako ostre, da ljudje prepoved res izvajajo, ako pa je kdo vendarle ne, seveda molči ko grob o tem, kaj je slišal.

Mnogo se je govorilo tiste dni o Italiji. Njeno stališče si tolmačijo na način, ki je za Nemce ugoden, in zato ni bilo slišati očitkov in kritik. Vsa pozornost pa je bila obrnjena na poročila s poljskega bojišča. Naglo prodiranje nemških čet je ustvarilo navdušenje in obenem zaupanje, da bo vsaj vojna s Poljsko res hitro končana, narkar se bodo odprle nove možnosti za razne izhode. Po poročilih listov in radia sklepajo ljudje, da Poljaki niso zmožni za resen odpor in da so nemške žrtve zaradi tega razmeroma neznatne.

Berlin v vojnem stanju

V petek zvečer je bil v Berlinu prvi letalski alarm, toda samo zaradi zatemnitve. Vse je v največji naglici bežalo v zaklonišča, kajti večina je mislila, da so Poljaki že nad Berlinom. Od tedaj je vsa Nemčija zvečer v temi: mesta, vasi, kolodvorji, vlaki. Nekam grozno je hoditi po zatemnjenih ulicah vlemesta. Promet je neznaten. Le redki hodijo po najnujnejših opravilih. Avtomobili, omnibusi, tramvaji, podzemna železnica z modro lučjo se počasi pomikajo kakor pošasti. Robovi hodnikov so pretrgano pobarvani z belo barvo, da se razločijo v temi. Za okni, zatemnjenimi z debelim črnim papirjem, je v lokalih še precej živahno, samo hudo vroče je in tudi postrežba gre počasi od rok, ker je mnogo natakarev mobiliziranih. Ko stopiš iz razsvetljenega lokala na cesto, sploh nič ne vidiš od teme kakor v rogu in potrebno je, da se oči šele privadijo.

Povsod so nalepljeni plakati z označko »Javno zaklonišče« za toliko in toliko ljudi. Drugi plakati utemeljujejo uvedbo nakaznic za živila in druge življenjske potrebe. Pred trgovinami se že nastavlja procesije. Tujec pa dobi v restavracijah še vse, kar želi.

V vlaku skozi Nemčijo

V prvih dneh po začetku vojne je večina inozemcev zapustila Nemčijo, državljani neposredno prizadetih držav pa so jo zapustili že prej na poziv svojih poslanstev. Že pred začetkom sovražnosti je prišlo zelo veliko beguncev z vzhoda, od 1. septembra naprej pa tudi z zapada, ker so bili krajji tik ob meji evakuirani.

Po ukinitvi voznega reda ima vsak veliki kolodvor svoj posebni vozni red. V Berlinu n.p.r. ti točno povedo, kdaj gredo vlaki proti Monakovu, toda nihče ti ne ve povedati, kako boš prišel naprej v Solnograd ali na Dunaj. Na vlake je seveda velik naval in potrebno si je že zgodaj zagotoviti prostor. Hudo je pa zvečer in ponoči, kajti na kolodvorih in v vlakih je gosta tema. Na vseh kolodvorih je gneča, nikogar ne razločite, samo slišite kako drug drugega kliče. Tudi sedaj lahko prepotuješ z vlakom vso Nemčijo razen neposrednega vojnega zaledja, samo dosti več časa potrebuješ za vsako pot, ker je treba tu in tam nekatere neprostovoljno prenočiti, če ni zveze dalje.

Ko smo ondan na povratku iz Berlina zapustili po pregledu postajo Špille, smo zšli v noči na temne nemške obmejne vasi, dokler nismo naenkrat zagledali prve razsvetljene niše in potem vedno več. Lahko nam je postalo v srcih, saj smo iz tega vedeli, da smo doma. Tedaj je prišel že tudi sprevednik in veselo napravil luč v vagonih. Mala obmejna postaja št. 113 se nam je zdela kar razkošno razsvetljena, Maribor pa že prav vlemestno. — O. A.

Bremen v nevtralni luki?

Iz Berlina javljajo, da se je začela potniška ladja »Bremene«, ki je bila na poti iz Amerike v Evropo, bržčas v neko nevtralno pristanišče. Potrjena pa ta vest še ni.

Restavracija na Matterhornu

Neki italijanski podjetnik se je odločil za otvoritev restavracije na Matterhornu, in sicer v višini 3600 m. Poslopje bo imelo okroglo obliko s premerom 8 m. Ta »krogla« bo tehtala 15 ton in bo povezana z jeklenimi obroči.

Odmor na umiku

Poljski vojaki umikajoče se vojske počivajo in uživajo hrano

Torpedo proti »Batavini«

Ladja, s katero se je vračal domov poslanik Henderson iz Berlina

Bivši angleški poslanik v Berlinu Neville Henderson se je vrnil domov na Angleško na krovu holandske ladje »Batavina«. Z njim vred se je peljalo vse osebje razpuščenega poslanstva pri nemški vladi. Holandsko ladjo »Batavina« so spremljali holandski rušilci tri milje daleč od holandske obale. Tam so prevzeli spremstvo ladje angleški rušilci, ki so spremlili ladjo v Grawesender.

Dne 6. septembra ob štirih zjutraj so se nahajali člani poslanstva že na ladji. Kapitan ladje pa ni pristal na zahtevo, da bi

zapustil Rotterdam pred jutrnjo zoro. Ko je ladja plula proti Angleški, so začutili vsi potniki močan potres. Potniki so padali na tla. Kaj se je zgodilo? »Exchange Telegraph« poroča, da je nemška podmornica izstrelila proti »Batavini« torpedo. Moštvo angleških vojnih ladij, ki so spremljale holandsko ladjo, je opazilo, kako so padle bombe v morje. Torpedo k sreči ni zadel. Holandska ladja se je samo stresla zaradi velike detonacije v globini morja, iz katerega so se dvignili stebri vode.

Dveurna zamuda zavoljo izgubljenih zob

Na progi iz Denvera v Santa Fé v Zedinjenih državah je imel strojevodja nekega brzega vlaka smolo, da je dobil v nos kosček premoga, tako da je moral kihnuti. Pri tem pa mu je zletelo iz ust umetno zobovje in padlo neke ob progi v travo. Vrli mož je vlak takoj ustavil in ob sodelovanju potnikov je zajel iskati zobovje, dokler ga ni našel. Tako se je zgodilo, da je prišel vlak na cilj z dveurno zamudo — toda strojevodja je imel spet »svoje« zobe.

Smrt konnersreuthske Terezike

Iz Linca poročajo, da je umrla Terezija iz Konnersreutha, h kateri so zaradi stigmatov romali ljudje v dolgih procesijah. Pokojnica je veljala leta in leta za medicinsko uganko, zato jo bodo zdaj raztelesili, da se njeni pojavi za življenja vsaj do neke mere preiščejo.

Portal čenstohovske cerkve

Vhodna vrata romarske cerkve v Čenstohovi, katera je zdaj v nemški oblasti

Westerplatte

Poljska posadka na Westerplatte pri Gdansk se je po junaškem boju — to izrecno priznavajo vsa nemška vojna poročila — morala predati, ker so ji v teden dni trajajoči borbi pošla živila. Sedem dni so Poljaki na tej izpostavljeni postojanki zdržali kljub temu, da so jih nemška letala in vojne ladje dobesedno zasipavale z izstrelki.

Westerplatte je bilo municijsko skladišče, ki so ga imeli v rokah Poljaki odkar je postal Gdansk svobodno mesto. Pred svetovno vojno je bil ta kosček sveta kopalnice Gdančanov. Ko je bila Westerplatte priznana in izročena Poljakom, so porušili ondote kopalniške naprave ter jo obzidali in utrdili.

Wilhelm Bölsche je umrl

Te dni je umrl v Nemčiji znani pisatelj poljudno znanstvenih spisov Wilhelm Bölsche. Rodil se je l. 1861 v Kölnu in je živel pozneje v Schreiberhau v Krkonoših.

Sprva je pisal romane, svetovno slavo pa si je pridobil šele z delom v treh knjigah »Ljubezensko življenje v naravi«, v katerem je na nov način širok krog laikov uvedel v takšne probleme. V znani založbi »Kosmos« je objavil celo vrsto zelo zanimivo pisanih del o najrazličnejših problemih znanosti. Bil je navdušen pristaš Darwinove teorije. Priobčil je tudi Darwinov življenjepis in sodobno delo o Haecklu.

Električni tok v traverzah

Nesreča pri izmenjavanju kalupa za led

V neki brnski tvornici ledu se je zgodila svojevrsna nesreča, ki je zahtevala življenje dveh delavcev. 29letni Bogomil Drahuš in 15letni vajenec Avgust Fonaček sta v prostoru za izdelovanje leda hotela izmenjati poškodovan kalup za led. Uporabljala sta pri tem električni žerjav, s katerim sta dvigala kalupe.

Po naključju je prišel kabel, ki je žerjavu dovajal tok, pod kalupe. Izolacija se je pokvarila in tok je prišel v stik z železnimi kalupe in traverzo, na kateri so bili pritrdjeni. Ko sta hotela delavca traverzo izveč, se je zgrudil Drahuš na mesta mrtev na tla. Fonaček pa je padel nezavesten in je umrl med prevozom v bolnišnico.

Boj s hobotnico

Devetnajstletni Marino Bergonzelli iz Genove je imel razburljiv spopad s hobotnico. V Spezziji je vzdolž obale s čolnom iskal školjk. Nekje je opazil na morskem dnu morske ježe in se je potopil, da se jih polasti.

Ko pa je hotel spet na površje, ga je nekaj zagrabilo. V svojo grozo je opazil, da ga je objela lovka hobotnice. Nastal je obupen boj, med katerim je Bergonzelli uspel, da je lovko z nožem prerezal, potem pa je spaval ves onemogel na površje. Sesalke grozotne živali so mu prizadale bolesterne rane. Odrezano lovko so pozneje našli drugi ribiči.

Kiepora in Eggerthova v vojni

Neka brzjavna vest iz Francije poroča, da se je slavni poljski pevec Jan Kiepora prošil četrtek javil za prostovoljca v francosko poljsko legijo. Njegova žena Marta Eggerthova pa se je stavila na razpolago poljskemu Rdečemu križu za strežnico.

Brodolomci

Člani posadke grške ladje »Kostik«, ki je v Oresundu zadel na nemško mine in se nato potopila

A NEKDOTA

Sloviti angleški igralec Edwin Booth je igral nekoč Hamleta. Igralec, ki bi moral predstavljati duha Hamletovega očeta, ni bil še nikoli nastopal. V trenutku, ko vidi Hamlet očetovega duha, ki se približuje, je imel Booth tako resnično in pristno zgrožen izraz na obrazu, da se je »duh« sam prestrašil, da ni mogel sprva napraviti nobenega koraka, potem je pa ušel v panični grozi...

VS AK DAN ENA

»G. I'rofesor, tu imate dežnik, ki ste ga predvčeraj pozabili pri nas.«
»Hvala lepa... Ampak zdi se mi, da sem tisti pozabljeni dežnik že včeraj našel v kavarni.« (Tidens Tegn)

Ruska vojska

»Corriere della Sera« beleži, da bo obsegala ruska vojska po novem zakonu nad tri milijone mož. Če prištejemo k temu še moštvo, ki se nahaja trenutno v aktivni službi, šteje stalež vojske štiri milijone mož.

Sukanec in bombaž v Nemčiji

Nemški listi poročajo, da so se ljudje vrgli na kupovanje sukanca in bombaža, ker se boje, da bosta ta dva predmeta v doglednem času pošla.

Plinske maske v Vatikanu

Prebivalci Vatikanskega mesta so prejeli v zadnjih dneh maske proti plinom.

Kulturni pregled

Vojna v literaturi:

Vojna in napredek

V svoji francoski pisani knjigi »Entre le passé et l'avenir«, ki je izšla v Parizu, se znameniti italijanski zgodovinar in filozof civilizacije Guglielmo Ferrero dotika mnogih, pravkar aktualnih vprašanj vojne in miru. Iz dveh njegovih esejev v tej knjigi prinašamo nekatere značilne odlomke:

Ali je vojna hčerka božja ali pa izrodek pekla? Je-li ona izmed sil napredka, ali pa plošna nadloga in kazen? ... Zagotovo je močno temna. Če jo hočemo razložiti, se je treba spoznavati glede besede »napredek«, kar pa ni lahko, zakaj to besedo rabi vsak človek, ne da bi točno vedel, kaj pomeni. Vzemimo jo za sedaj v njenem najbolj bežnem, splošnem in množični najbolj dostopnem smislu: da je namreč napredek naraščanje bogastva, populacije, blaginje, razkošja, moči, intelektualne kulture in človekovega stvarjalnega vzgona. Ali torej lahko pritrđimo ali zanikamo, da vojna pospešuje to, nasemu času toliko ljubo vrsto napredka?

Da in ne. Ni mogoče zatajiti, da so nekatere vojne »napredile« človeštvo. Prav tako pa je nedvomno dejstvo, da so ga druge opustošile, osiromašile, vrgle proti-jačo civilizacijo v anarhijo in barbarstvo.

Obe doktrini sta enako resnični. Vojna je hčerka božja in izrodek pekla. Zakaj? Ker vojna vedno pomeni nasilno prekinitev nekega ustaljenega ravnanja. Če so v neki družbi sile, ki bi lahko povisale bogastvo, moč in kulturo, ki pa so suženjsko odvisne od izkristaliziranega socialnega ravnanja, tedaj lahko vojna, ki uniči to ravnanje in sprostí navedene sile, pospeši napredek. Če pa ni nikakih zajetih sil, ki bi jih bilo treba osvoboditi, tedaj vojno razbije ravnanje samo oslabi tiste pozitivne sile, ki so že delovale. Takrat nastopa propadanje in družba se razsuje.

Namesto da bi se naša doba ustallila in kristalizirala, kakor so se vse civilizacije preteklosti, je že pred vojno trpela za nečim, kar bi lahko imenovali »splošna tekočnost«. Prvič v človeški zgodovini živi neka civilizacija v večnem gibanju. Velika in dolgotrajna vojna je samo pospešila tendenco, ki je bila že brez tega dovolj močna in ki je poglajala to napako v skrajnost. Namesto da bi omejila preveliko moč konservativnih sil, je revolucionarno stremenje naše dobe poglajalo kvišku vse že obstoječe revolucionarne sile, ki bi jim prav za prav bilo treba dati več umernosti, ne pa jih poglajati v skrajnost. Množice, ki zahtevajo miru, so navdahnjene z globljo modrostjo, kakor pa komunistični ali konservativni filozofi, ki pišejo zagovor vojne. Vojna je nedvomno prevratna sila, ki lahko služi tam, kjer je obstoječi red toliko izkristaliziran, da preveč zadržuje

aktivne in stvarjalne sile. Civilizacija, ki je že sama po sebi dovolj razgibana in v kateri že brez vojne deluje dovolj aktivnih revolucionarnih sil, taka civilizacija potrebuje bolj miru kakor pa vojne.

Juristi 18. stoletja so priporočali kraljem, da naj ne rabijo v vojni sredstev, ki bi po svoji hudočnosti ali krutosti preveč razkačala bojujoče se ljudi in otežkočila ali onemogočila sklepanje miru. Devetnajsto stoletje je šlo prezirljivo preko te stare doktrine in pred leti smo lahko sami občutili, kako modri so bili stari nazori. Mir bi bil mnogo lažji, če bi bila vojna manj kruta.

Tehnika vojne je v sleherni dobi združena z nje prevladujočo moralo. Ali morala vsili vojni njene meje, ali pa si vojna podredi moralo in ji vsili krutosti, ki o njih misli, da so neobhodne za uspeh.

Vojna po pojmovanju 18. stoletja, čigar formalizem tolikaj preseneča sodobne vojne teoretike, ni bila nekak starostno propadajoči izrodek vojne. Ne, takrat niso videli v vojni divjega izbruha vseh strasti in brezobzirnega sproščanja vseh uničevalnih sil, marveč so si zamišljali vojno kot učeno in subtilno umetnost, ki je — prav kakor vse druge umetnosti, — poudarjena strogim in natančnim pravilom. Tudi vojna umetnost je stremela po neki kvaliteti in dovršenosti. Če so bili vojaki v tistih časih manj številni, so se pa zato dalje časa in skrbneje vježdali za svoje naloge. Smoter vojne je moral biti dosežen s prefinjeno kombiniranimi manevri in treba je bilo kar moči varčevati s človeško krvjo. Najsi je to kvalitativno pojmovanje vojne izumetničeno ali ne, ni mogoče zanikati, da ne bi imelo svoje logike in lepote. Bila je to zadnja stvaritev stare kvalitativne civilizacije, ki so jo v 19. stoletju razrušile velike industrije in demokracije. Ta civilizacija ne vstane nikdar več od mrtvih, kakor ne bodo več obnovljeni verski dvori, Sveto cesarstvo ali aristokratska organizacija Evrope. ... Ta primer nam kaže, da si lahko neka civilizacija naloži pravila in da zavestno omeji moč nasilja, zavedajoč se, da obstoji še višji interes kakor je neposredna korist, ki jo lahko bojujoča se stranka doseže z nasiljem.

To je nauk, ki bi bil naš dobi kaj potreben. Često pravijo, da bo vojna toliko časa na svetu, dokler bo obstajalo človeštvo. To je mogoče. A če je vojna večna, se vendar nje oblike neugnanjo spreminjajo. Lahko je bolj ali manj premišljena, bolj ali manj krvava, bolj ali manj kruta, bolj ali manj brezobzirna. Te razlike pa imajo že znatno važnost za srečo človeških rodov, za usodo držav in za veličino civilizacije.

Operno gostovanje

Mire Bašičeve

V soboto je gostovala v ljubljanski operi mlada hrvatska sopranistinja Mira Bašičeva, ki je pela vlogo Leonore v Verdijevem »Trubadurju«. Pevka razpolaga s kvantitativno dokaj obsežnim in kvalitativno za začetek svoje delovne poti že lepo izdelanim glasom, katerega lege sicer še niso izravnanje in je zlasti v višinah glas nastavljen nekoliko preostro. Sicer pa so to pomanjkljivosti, ki bržkone izvirajo iz pevine nerutinitosti in ki se bodo s številnejšim nastopanjem ter nadaljnjim skrbnim glasovnim šolanjem čedalje bolj izgubljale. Gostinja je tudi pokazala dokajšnjo kultiviranost glasu, smisel za pravilno in učinkovito interpretacijo, razločno artikulacijo in dovolj igralskih zmognosti, iz katerih moremo sklepati, da se bo sčasoma mogla na odru lepo uveljavljati. Čeprav iz enega začetniškega nastopa ni mogoče postavljati nekakih trdnih prognoz, je pevka že tokrat dokumentirala s svojim nastopom toliko zmognljivostnih pogojev, da smemo verjetnostno upati na njen uspešni razvoj, če bo dobila odgovarjajočih in potrebnih možnosti. Tudi občinstvo jo je sprejelo ugodno in s priznanjem.

Ves ostali zbor je bil v splošnem prav dober. Predvsem omenjam J. Francla, ki kaže vedno lepši razvoj. V. Janka ter F. Lupoš, dočim ženske vloge niso povsem zadovoljevale. Dirigiral je D. Švara, ki je s skrbno izdelanim orkestrom močno dvignil estetsko stopnjo omenjene predstave.

Vaclav Přihoda

Prejšnji teden je obhajal svoj petdeseti rojstni dan eden najpomembnejših sodobnih čeških pedagogov, univ. docent dr. Vaclav Přihoda, profesor na pedagoški akademiji v Pragi in vodja široko zasnovane československe reformne šole, ki ni vzbudila zaslužene pozornosti samo v domovini, nego je zaslovel po vsem svetu.

Vaclav Přihoda se je rodil dne 7. septembra 1889. v Sanech pri Poděbradach kot sin vaškega učitelja. Po končani gimnaziji je študiral v univerzitetnih študijah v Pragi in nadaljeval v letih 1922/24. in 1925/26. pedagoške in psihološke v USA, in sicer v Chicagu in New Yorku, kjer so mu bili učitelji med drugimi tudi slavni Dewey, Thorndike in Giddings. L. 1929. se je habilitiral na praški univerzi za področje celotne pedagogike in hkrati začel z organizacijo poskusnih šol v republiki. Kmalu ga je elita čsl. učiteljstva priznala za svojega nespornega duhovnega vodjo, zaslovel pa je tudi v inozemstvu in njegova dela so prevedli v več tujih jezikov.

Přihoda se odlikuje po svoji razgledanosti v pedagoškem svetu in s svojo globoko pedagoško naobrazbo, ki se družijo z izrednim darom za uremenjevanje pedagoških idej v praktičnem šolskem delu. Kljub svojemu svetovljanstvu je popolnoma zakoreninjen v svojem narodu, kjer nadaljuje slavno češko pedagoško tradicijo. Přihoda je najvišja ideja, smoter in glavno sredstvo vzgoje ideja neprestanega, nepretrganega napredka, ki vodi vse njegovo iskanje po večji evidenci in tolmačenju pedagoških dejstev. V pedagogiki in psihologiji je zagovornik strogo znanstvene smeri ter uporablja na obeh območjih eksperimentalne in statistične metode, iščeč po anglosaskem zgledu za »leherno teorijo potr-

dila v vzgojni resničnosti. Radi tega pripada krogu pedagoških realistov, iz katerega potekajo vsi največji sodobni vzgojeslovci, zlasti na zapadu. V organizacijskem pogledu je Přihoda pristaš diferencialne enotne šole, ki jo je krasno prenesel v resničnost poskusnih šol. (Kdor se želi o vsem tem natančneje poučiti, ga opozarjam na moje študije v »Popotniku« l. 1934/35: »Idejne osnove českoslovaške šolske reforme«, str. 162/171.) Kar se tiče pouka, se zavzema Přihoda za metode delovne šole v smeri čim večje individualizacije, hkrati pa zahteva ojačeno kolektivno vzgojo z njenimi socialnimi metodami (samouprave učencev, šolski klubi, zborovanja učencev i. sl.). In reči je treba, da je v teoriji in praksi zelo posrečeno izmislil staro nasprotje med individualnimi in socialnimi zahtevami v vzgojnem delu.

Kot pedagoški pisatelj je Přihoda izredno plodovit, ne da bi pri tem kakor koli trpela kakovost njegovih del. Prava zakladnica moderne pedagogike je njegova knjiga »Racionalizace školství« iz l. 1930., v kateri je razvil svoje osnovne misli glede organizacije modernega šolstva in reforme pouka. Sledile so »Pedotechnika«, 1. del (»Teorie školského měření«) l. 1931., »Globalni metodae l. 1934., »Pedotechnika«, 2. del (»Praxe školského měření«) l. 1936., in še mnogo krajših razprav in člankov v češkem jeziku, a tudi v tujih jezikih, osebno v francosčini, angleščini in nemščini. S slovenskimi pedagoškimi delci je Přihoda v tesnih stikih vse od leta 1926. dalje. Leta 1931. je celo predaval na 1. poletnem pedagoškem tečaju v Mariboru pred več ko 300 učitelji. V slovenskem pedagoškem tisku so številni članki seznanjali učitelstvo z njegovimi poskusnimi šolami in izboljšanimi učnimi metodami. L. 1936. je priredila Pedagoška centrala v Mariboru 14dnevno pedagoško ekskurzijo na českoslovaško, kjer so si udeleženci (iz raznih predelov Slovenije) ogledali predvsem poskusne šole. Ves čas jim je spremljal Přihoda in jim z besedo in dejanji omogočil kar najbolj temeljit ogled reformnega šolstva. Plod to ekskurzije je bila posebna českoslovaška številka »Popotnika«, za katero je tudi Přihoda prispeval lep članek. L. 1937. je izdala SSM njegovo knjižico »Ideologija nove didaktike« v slovenskem prevodu ter z njo vzbudila med našimi šolniki mnogo pozornosti. Iz umljivih razlogov je danes Přihodovo pedagoško delo zelo uresničeno, toda ob njegovi petdesetletnici je vroča želja vseh njegovih slovenskih prijateljev, da bi kaj kmalu spet razvil svoje ogromne energije in srečno dovršil započeto delo. Prepričani so, da bo vreden naslednik velikega Komenskega, ki je v najtežjih časih svojega naroda napisal nesmrtna pedagoška dela. Še mnogo zdravih, srečnih in plodnih let!

Zapiski

Septembrski zvezek »Ženskega sveta« prinaša med drugim: Angele Vodetove »Misli ob sporazumu«, dve pesmi Vide Tauferjeve in Lina Legšičeve o poeziji te pesnice, prozo Ive Breščak »Just Poštenjak — patron alfajske bolnišnice«, topisno črtico Inke Šušteršič »Kjer oranže cveto« in več krajših člankov, poročil in informacij. Kakor vsak zvezek, ima tudi ta svojo gospodinjstvo in krajno prilogo.

S. Markuš, Symposium uz kulturni-socialni-politički savremeni cant i knyzam. Pod tem naslovom je izšla v Zagrebu

84 strani obsegaajoča brošura iz peresa hrvatskega prevajalca Goethejevega »Fausta« S. Markuša. Za izhodišče temu originalno zasnovanemu polemičnemu spisu so neke aluzije, ki jih je napravil na S. Markuša pisatelj M. Križar v svojem najnovejšem romanu »Banket v Blitvi«. To je avtorja vzbudilo, da je posvetil svoje

pero problemu nastanka raznih ideoloških doktrin, ki prehajajo v literaturo in povzročajo razkrojne učinke. Pisec se ne bavi samo s Križar, marveč tudi s Papi-nijem, Freudom, Karlom Krausom in z drugimi značilnimi pojavi. Knjižica stane 20 din in se naroča pri S. Markušu, Zagreb, Zelengaj 21.

SPORT

Še nekaj nedeljskih dogodkov

Med številnimi sportnimi prireditvami preteklega nedelja je bila ena, ki zasluži prav posebno pozornost in o kateri smo glede na njen obseg in pomen kakor tudi glede na veliko udeležbo — saj je pri vseh tekmah nastopilo nič manj kakor 176 tekmovalcev — poročali mnogo premalo. To so bile

sportne igre KID

na Jesenicah,

ki niso imele morda namena vreči v svet kakšne nove rekorde, temveč vse važnejši cilj, ustvariti čim uspešnejšo propagando za vzgojo mladine v sportu. Prireditelj je zelo lepo uspešna in je treba vodu KID kakor tudi vsem, ki so se lotili te namorne organizacije, izreči vse priznanje.

Kratko smo o poteku teh sportnih iger poročali že v ponedeljskem »Jutru« danes pa dodajemo še podrobne rezultate, ki so jih tamkaj dosegli junorji in pa — ženske. Tudi nežni spol se je namreč precej številno in s prav lepimi uspehi udeležil teh sportnih iger v raznih primernih atletskih disciplinah.

Med junorji so bili najboljši til:

v teknu na 3000 m: Stana Roman (13:27), v teknu na 100 m: Thuma Slavko (12), Novak Otmar in Preve Peter, v teknu na 800 m: Pohar Avgust (2:12), Bertonec Jože in Stana Roman, v teknu čez zapreke na 110 m: Kilar Tone (18:2), Novak Otmar in Zabkar Jože, v teknu na 400 m: Preve Peter (57:4), Miceli Leo in Blatnik Boris, v skoku v daljino: Pohar Avgust (5:78), Malej Valentin in Kilar Tone, v skoku v višino: Vister Marjan (165), Kilar Tone in Miceli Leo, v skoku s palico: Kilar Tone (2:61), Vister Marjan in Jeram Zvonko, v troskoku: Kilar Tone (11:30), Cof Metod in Malej Valentin, v metu krogla: Kilar Tone (11:84), Miceli Leo in Malej Valentin, v metu diska: Bertonec Jože (32:61), Kilar Tone in Ravnikar Rado, v metu kopja: Bertonec Jože (37:30), Bertonec Albin in Zabkar Jože. V stafeti 4X100 m: je zmagala stafeta iz Javnika (Natičar, Kilar, Zavr, Jamar) v času 48:2, drugo in tretje mesto pa je pripadlo stafetama vajeniške šole odn. martinare.

Med ženskami je bila v metu krogla najboljša Silva Poharjeva, v metu diska Danica Torkarjeva, v skoku v višino Silva Poharjeva, v skoku v daljino Julijana Kržišnikova, v teknu na 60 m pa je zmaga-la Anica Hafnerjeva.

Moštva so tekmovala še v hitri hoji in vlečenju vrvi ter v prvi konkurenci zmagalo moštvo ekonomata, v drugi pa moštvo martinare.

Med starimi nogometnimi »kanoni« z Jesenic in Javnika je bila slednjič še nogometna tekma, ki je ostala neodločena.

V nedeljo bo 10 ligaških tekem

Ljubljana pojde v Split

Prihodno nedeljo bo ligaški spored, če se med tem ne zgodi kaj nepričakovanega, še bogatejši kakor je bil zadnji. Razen popolnega sporeda v hrvatsko-slovenski ligi bodo tudi v JNS ligi imeli prvo popolno kolo.

Spored je razdeljen takole: v hrvatsko-slovenski ligi: v Zagrebu: Concordia—Split, v Subotici: Bačka—Slavija (Varaždin), v Osijeku: Slavija—Gradjanski, v Sarajevu: Sašk—Hašk in v Splitu: Hajduk—Ljubljana.

V JNS ligi bodo igrali: v Beogradu: BSK—Gradjanski (Skoplje) in Bask—Slavija (Sarajevo), v Novem Sadu: Vojvodina—Bata, v Subotici:

ZAK—Jugoslavija in v Zemunu: Zemun—Jedinstvo.

Iz sporeda je razvidna še ta posebnost, da bodo v Subotici, kjer sta oba nogometna tabora menda še najmanj edina, imeli kar dve ligaški tekmi, in sicer eno za ligo iz Zagreba, drugo pa za ligo iz Beograda.

V JNS ligi so bile dozdej — kakor znano — odigrane vsega samo tri tekme, po kateri so klubi v tabeli razvrščeni takole: Slavija (S.) 3 2 0 1 10:4 4 Jedinstvo 1 1 0 0 3:2 2 Vojvodina 1 0 0 1 1:5 0 ZAK 1 0 0 1 0:3 0

SK Ljubljana. Danes ob 16. strogo obvezen trening. Na igrišču naj bo komplet- na juniorska napadalna vrsta.

R A D I O

Torek, 12. septembra

Ljubljana 12: Uvertura (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:30: Radijski orkester. — 14: Napovedi. — 18: Harmoniko igra g. M. Stante. — 18:40: Socialne bolezni in zaščita pred njimi (gđ. Zlata Pirnatova). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Deset minut zabave. — 19:40: Nac. ura: Nove smeri v slovenski glasbi (D. M. Stjanc). — 20: Iz Bolgarije (plošče). — 20:30: Operna glasba. Sodelujeta g. Ado Marjan in radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Instrumentalni dueti: klavir in harmonij.

Beograd 18:30: Narodna glasba. — 20: Narodne pesmi. — 20:30: Pester glasbeni spored. — 22:30: Lahka godba in ples. —

Zagreb 20: Petje in orkestralna glasba. — 22:20: Lahka godba in ples. — Praga 19:15: Zborovsko petje. — 20: Ples. — 22:15: Lahka glasba. — 23:15: Češka glasba. — Varšava: Program po napovedi. — Sofija 18: Lahka in plesna muzika. — 20: Komorne skladbe. — 21:20: Lahka godba in ples. — Dunaj in vse druge nemške postaje: Program po napovedi. — Pariz 19:15: Plošče. — 20: Operetne arije. — 20:15: Lahka godba. — 20:30: Operni prenos.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Katera je Vaša SREČNA BARVA pudra

NAJNOVEJŠE NIANSE IZ PARIZA

9 izmed 10 žena uporablja napačno barvo pudra.

Napačna barva pudra Vam daje strašen, trd »olepšan« izgled — napravi Vaše sicer lepe, kakor ste. Edini način, s katerim boste našli Vašo pravo nianso, je, da preizkusite eno barvo pudra na eni, drugo barvo pa na drugi strani Vašega lica. Napravite še danes ta poizkus z novimi dražestnimi niansami pudra Tokalon. Te najnovije nianse so mešane s pomočjo novega stroja — »chromaskopa«. Kakor magično oko izbira ta stroj barve z nepogrešljivo točnostjo. Zdjaj ni več »olepšavajočega« pudranja. Puder se tako dovršeno prilaga koži, da izgleda, kakor da bi bil njen sestavni del. Puder Tokalon je po patentiranem postopku pomešan s »kremsko peno«. Ta doseže, da se drži na licu ves dan, celo na vetru in v dežju. Poizkusite še danes puder Tokalon. Opozorje, kako presenetljivo izboljšanje bo povzročil v Vašem tenu.

Iz Gornje Radgone

gr— Na lovu obstreljen. Na praznik 8. popoldne je bil v lovišču Jožefa Hamlerja v Orehovcih pri Gornji Radgoni večji jesenski lov. Med gonjaci je bil tudi 18-letni posestnikov sin Anton Pavlič z Orehovske vrha. Proti 19. uri je sledil znak gonjcem, da za trenutno obstanejo na svojih mestih. Pavlič je bil že utrujen in je to priliko porabil, da bi se malo odpodil v mehki travi. To je bilo zanj usodno. Ko so dobili gonjaci znak, da nadaljujejo svoj pohod, se je začel dvigati tudi Pavlič iz visoke trave v gozdu. Nedaleč vstran stoječi lovec iz Gornje Radgone je menil, da se približuje lisici, ko je opazil, da se je gibalo v travi nekaj rjavega. Ustrelil je in zdrobil izstrelka so zadeli Pavliča v desno ramo, glavo in nogo. K ranjenemu Pavliču je bil takoj poklican zdravnik dr. Vinko Cremonšnik iz Gornje Radgone, ki mu je nudil prvo pomoč, nato pa ga odpeljal s svojim avtom v bano-vinsko bolnišnico v Murski Soboti. Stanje poškodovanca je baje precej resno.

gr— Obveznice za brezobresno posojilo je dal te dni v promet Sokol v Gornji Radgoni. Vsakdo, ki prejme obveznico po pošti, se naproša, da je ne vrne, temveč jo odkupi ali pa vnovči pri svojih znanih in prijateljih ter ustrezni znesek nakaze družstvu, da na ta način omogoči dograditev društvenega doma, ki bo stal komaj 200 m oddaljen od nemške meje kot trajen spomenik požrtvovalnosti obmejnih Sokolov.

ZAHVALA

Za množične izraze iskrenega sočutja, ki smo jih sprejeli ob nenadomestljivi izgubi naše mamice

Marije Hodnik

roj. Rožman

Izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so pokojnico spremlili na zadnji poti. Častitemu gosp. dekanu Burniku ter dr. Sobcu in dr. Buhu, ki so ji v boleznih nudili potrebno pomoč, prav tako najlepša hvala.

VRENIKA, 9. septembra 1939.

Zalujoče družine:
Hodnik, Kunc, Rožman

F

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša dobrosrčna in iskreno ljubljena mama, stara mama, tašča, gospa

Julijana Friedl

roj. VERDNIK
VDOVA UČITELJA

v ponedeljek, dne 11. septembra 1939 ob 5. uri po daljši bolezn, previdna s tolažili sv. vere, v 80. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 13. septembra ob 16. uri iz mestne mrtvašnice na magdalensko pokopališče v Pobrežju.

Sv. Jernej, Maribor, dne 11. septembra 1939.

FRANC, sin in ostalo sorodstvo

Šest zlatih angelov

Roman

M. BRAND

25

»Nu, vsekako me veseli, da ste se spet opomogli,« je menil Ryder po kratkem molku, »kajti prej, pri »Danteju«, ste se komaj držali pokonci.«

»Samo zaradi zraka, ki je bil tako strašno slab.«

»Kaj ni smešno, da hodiva okrog stvari kakor mačka okrog vrele kaše?« je odločno vprašal. »Ali ne marate biti odkritosrčni in mi povedati, kaj vas je tako zmedlo?«

»Prav nič me ni zmedlo.«

»Pač — nedvomno nekaj, kar je bilo v zvezi s sliko tiste Dorrite.«

»Verjemite mi, da se motite.«

Spet je nastal premolk.

»Kam bi se radi peljali?« je vprašal nazadnje.

»Na prihodnjem vogalu si vzamem drug voz, kajti težko da bi imela isto pot.«

»Razume se, da vas zapeljem, kamor vam drago.«

»Lepo — torej prosim, po vzhodni strani navzdol.«

»Do kore?«

»To modrem šele povedati, ko bom videla ulice.«

»Ali je vaš odgovor namenoma tako skrivnostno nedoločen?«

»Nikakor ne.«

»Vam smem zadati vprašanje, ki se utegne zdeti malce neotesano?«

»Izvolite — saj nisem občutljiva, je kratko odgovorila.«

»Se kdaj pa kdaj pogledate v zrcalo?«

»Seveda se, je zavzeto odgovorila.«

»In se vam ne zdi nevarno, da se ženska vaše vnanosti brez spremstva podaja v to newyorško podzemlje?«

»Na to res še nisem pomislila.«

»Torej pomislite zdaj, in če menite, da bi mogel namesto vas kdo drug opravljati takšna pota — sem vam rad na voljo kot tekač ali kaj podobnega.«

»Zelo ste ljubezni.«

Pri teh besedah se je počasi vzravnila iz kota, kamor se je bila stisnila, in ga napeto pogledala.

»Kaj res ne marate izpregovoriti?« je vprašal.

»Saj ves čas govorim, se je nasmehnila.

»Torej me nečete razumeti.« — Naj zdaj zavijeva na Treto avenijo?«

»Ne, prosim, na Drugo.«

Cesta, ki sta bržela po nji, je bila jako živahna — topli večer je bil privabil ljudi iz hiš. Ko je pri Drugi aveniji voz zavil proti jugu, je Leslie Carton mahoma vzkliknila:

»Recite mu, prosim, naj tukaj ustavi!«

Dal je šoferju znamenje in ji nato pomagal, ko je stopila iz voza.

»Tako silno ljubezni ste bili, da se vas upam prositi še za eno uslugo, je smehljal se dejala.

Ryder se je molče naklonil.

»Ne čakajte, da bi videli, kam pojdem.«

»Vaša želja mi je seveda ukaz — ne glede na to, da se nikoli ne vracam skozi zadnja vrata, je odvrnil; »a te dni pridem k vam skozi sprednja, da vidim, koliko je ura pri vas.«

»Nikar!« je smeje se odgovorila. »Do svidenja in najlepša hvala za vse!«

Ko se je Ryder spravil nazaj v avtomobil, je šofer režé se pripomnil:

»To je bilo pa res zabavno — namreč, kako ste sneli gospodično in kako se vam je nazadnje spet izmuznila.«

Ko se je Ryder spet vrnil domov, ga je zasebni detektiv že čakal v predsobju.

»Vendarle moram vedeti, ali vam je gospodična Carton spotoma povedala kaj važnega, je odgovoril Woody na Charlesovo osuplo vprašanje, kaj ga je privedlo.

»Kako veste, da sem se vozil z njo?«

»Oh, gospod Ryder, moji ljudje so gospodični ponoči in podnevi za petami — in moja naloga s tem, da ste izvolili za trenutek sami poseči v stvar, seveda ni prekinjena. — Ze tu sem prejel nekaj telefonskih poročil.«

Ryder se je nehoté zasmejal.

»Torej jo kdo izmed vaših uslužbencev tudi zdaj opazuje?« je vprašal.

»Seveda — ves čas, odkar ste se poslovili od nje.«

»Izvrstno, je zamrmral Charles, stopil k telefonu in poklical Ryderna.

»Kaj ne, da dobro poznate Lesliejo Carton?« ga je vprašal.

»Seveda — zakaj pa?« je pobral Ravenna.

»Če ji hočete storiti uslugo, ji pri prvi priliki povejte, da je neki Elia Gonelli nevaren lopov in in zločinec.«

»Vsekako storim to prej ko mogoče, je živahno odvrnil Ravenna, »kajti dedec je res to, kar pravite.«

Ryder je obesil slušalo in se znova obrnil k zasebnemu detektivu. Vzel je zlatega angela iz žepa in mu ga podal z besedami:

»Oglejte si tole.«

Frank Woody je najprej samo z očmi objel umetnino, se slastno nasmehnil, izvlekel povečevalno steklo, jo še enkrat natančno ogledal in vprašal nato:

»Kaj je s tem?«

»Ali je pristna, ali je napravljena v New Yorku?«

»Ni dvoma, da je zelo dober posnetek starobizantinskega izvirnika.«

»Prav. — Treba je, da daste kar najnatančnejše preiskati stvari vseh šestih žensk, ki jih imate na svojem seznamu. Pet jih bo imelo enakega zlatega angela, a šesta ga nima, in ime te šeste bi rad vedel.«

»Preiskati tuje stvari — v ta namen bi se moral zateči k vlonu, gospod Ryder!«

»Seveda — a bistvena razlika je v tem, da ne boste ničesar ukradli.«

»Gotovo ne, toda če pride zadeva na dan, bi utegnila —«

»Koliko bo stalo?« mu je Ryder segel v besedo.

»To me zanima.«

ŽREBNA LISTA

II. EFEKTNE LOTERIJE REJCEV MALIH ŽIVALI Z DNE 10. IX. 1939.

29,	44,	150,	192,	194,	197,	205,	393,	400,	411,	433,	539,	556,
581,	697,	1073,	1078,	1101,	1173,	1200,	1307,	1367,	1436,	1503,	1693,	1709,
1818,	1887,	1941,	1961,	2024,	2038,	2190,	2193,	2250,	2270,	2298,	2300,	2318,
371,	2406,	2437,	2481,	2509,	2578,	2598,	2641,	2666,	2676,	2745,	2826,	2874,
3030,	3209,	3225,	3296,	3363,	3426,	3458,	3619,	3631,	3666,	4042,	4204,	4218,
3333,	4426,	4752,	4769,	4865,	4920,	4947,	4948,	4964,	5030,	5059,	5127,	5267,
480,	5687,	5754,	5832,	6017,	6010,	6348,	6442,	6443,	6595,	6626,	6647,	6820,
5849,	6887,	6917,	6941,	7010,	7075,	7107,	7194,	7216,	7278,	7302,	7393,	7574,
1623,	7730,	7745,	7749,	7808,	7844,	8020,	8126,	8136,	8222,	8494,	8498,	8534,
5598,	8600,	8708,	8748,	8733,	8740,	9057,	9148,	9214,	9222,	9231,	9291,	9391,
5502,	9592,	9630,	9641,	9653,	9728,	9730,	9754,	9781,	9793,	9803,	9978,	9938,
0047,	10101,	10293,	10365,	10371,	10479,	10599,	10685,	10715,	10834,	10870,	10948,	11521,
1545,	11558,	11608,	11731,	11848,	12138,	12188,	12267,	12274,	12382,	12393,	12399,	12435,
2443,	12465,	12546,	12769,	12855,	12889,	12937,	12982,	13050,	13083,	13100,	13112,	13178,
3183,	13156,	13203,	13289,	13533,	13507,	13584,	13632,	13650,	13770,	13853,	13921,	14009,
4038,	14097,	14285,	14344,	14422,	14701,	14780,	14912,	14917,	14943,	14996,	15019,	15049,
15067,	15074,	15210,	15314,	15320,	15485,	15578,	15617,	15493,	16067,	16017,	16088,	16158,
16163,	16462,	16519,	16159,	16734,	16740,	16750,	16772,	16885,	16941,	17090,	17093,	17177,
17231,	17357,	17368,	17370,	17408,	17555,	17613,	17618,	17648,	17668,	17717,	17805,	17959,
18002,	18169,	18243,	18400,	18545,	18597,	18630,	18686,	18764,	18781,	18797,	19032,	19049,
19113,	19132,	19240,	19264,	19396,	19462,	19797,	19844,	19880,	19890,	20027,	20064,	20468,
20472,	20497,	20522,	20534,	20585,	20896,	20903,	20911,	21197,	21206,	21245,	21247,	21302,
15151,	21573,	21586,	21641,	21759,	21760,	21749,	21818,	22064,	22216,	22291,	22384,	22384,
2392,	22450,	22514,	22627,	22704,	22782,	22819,	22871,	22891,	22911,	22972,	23050,	23256,
2369,	23397,	23404,	23449,	23476,	23768,	23777,	23815,	23964,	24074,	24104,	24107,	24107,
4131,	24179,	24268,	24284,	24439,	24470,	24480,	24576,	24603,	24614,	24656,	24752,	24877,
4858,	24974,	24990,	25067,	25106,	25246,	25370,	25381,	25556,	25715,	25722,	25743,	25795,
5879,	25944,	25964,	25977,	25040,	25825,	26208,	26642,	26730,	26743,	26756,	26775,	26795,
6868,	26942,	26986,	26872,	27035,	27130,	27265,	27330,	27402,	27543,	27808,	27889,	27912,
5298,	28313,	28421,	28646,	28689,	28905,	28955,	29034,	29147,	29262,	29313,	29428,	29436,
29443,	29468,	29677,	29626,	29852,	29860,	3863,	3876,	23418,	23485,			

Dobitki so na razpolago v pisarni Zveze, Ljubljana Karunova ul. 10, kjer naj se dvignejo najkasneje do 31. oktobra 1939. Po pretečenem roku pripadejo v last Zveze.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Do 60 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za sifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ženitve se računajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se računajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Kam pa, kam!

Obiskovalcem velesejma se pripravljamo za obisk. — Nizke cene, jedati in pijači, prepičljive se Strážičar Elia, paviljon pri »Zlatih trti.«

Službo dobi

Več šoferjev in avtomobikov sprejme takoj Kováč Jože, avtoprevoznik, Tržič. 25224-1

Nekaj čevljarstvih pomočnikov

sprejem za vse vrste dela te stroke. Anton Jęse, izdelovanje čevljev, Tržič. Istotam sprejem tudi trgovsko naobrazno žensko moč, ki je verizana v korespondenci in knjigovodstvu. 25050-1

Kontoristko

zmožno knjigovodstva, — predvsem ameriškega sistema, takoj sprejem. — Ponudbe z navedbo plače, prepičljive itd. na podružnico Jutra Celje pod »Izveščana moč.« 25362-1

Plačilno natakario

spodobno, simpatično sprejme boljša gostilna v Celju. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25363-1

Mesarskega pomočnika

prekajevalca, sprejem takoj. Jože Musar, Ljubljana, Sv. Petra c. 61. 25359-1

Steklarskega pomočnika

sprejem takoj. F. Kollmann, Ljubljana. 25347-1

Brivskega pomočnika

dobro moč, sprejme takoj ali po dogovoru Konopa Ivan, Logatec. 25355-1

Trgovskega pomočnika

sprejme takoj Drago Radej Trbovlje. 25350-1

Vrtnar

ki zna krmiti krave, dobi takoj stalno službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten - trze.« 25346-1

Frizerko

dobro delavko, sprejem. Nastop takoj. Ivan Vodopivec, brivec, Tržič. 25345-1

Dva čevljarstva

pomočnika mlajša, za stalno delo takoj sprejem. Zorko, Senovo, Rajhenburg. 25323-1

Brivskega pomočnika

sprejem takoj. — Ivan Pantar, št. Vd nad Ljubljano. 25340-1

Frizerko

dobro moč, sprejem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25329-1

Mlajšo postrežnico

iščem od 7.—5.—. — Uznik, Prule 19-11, vhod zadaj. 25335-1

Sprejem

vodovodnega instalaterja in dva kleparja za takoj v stalno službo. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 25342-1

Brivskega pomočnika

ali pomočnico, dobrega, vojašine prostega, iščem za takoj. M. Mežan, Bled. 25343-1

Natakario

z nekaj kavic sprejme gostilna v predmestju Ljubljane. Ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod sifro »Temperamentna.« 25341-1

Trgovski pomočnik

mlajša moč, dobi takoj mesto. Ponudbe na veletrgovino Ed. Suppanz, Pristava. 25322-1

Službe išče

Trgovski pomočnik pošten in delaven, z nekaj pomožniške dobe, izkušen v trgovini z meš blagom — prosi službe za takoj kjer koli. Cenj, ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Zmožna in sigilna moč.« 25344-2

Vsakovrstno zlato

drage kamne, srebro, vsakovrstne antikvitete kupuje po najvišji ceni, A. Božič, Ljubljana, Franciškanska 3. 294-36

Obri

Veliko izbire klobukov za moderen in soliden kovs priporoča Just Sinkovec, roj. Toplak, Cigaletova 3, priti, poleg sodnice. Po pravila najhitreje izgotovljena. Sprejem vaješko. 25324-30

Kapital

Mestne hranilnice Radovljica, Posojilnice Ribnica, Kmetijske posojilnice Ljubljanske kupino. Pravičeno zamenjamo za Kmetijske posojilnice ljublj. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka št. 12. 25338-16

Posest

Lepo parcelo pod širnjo goro, še ograja eno prodam. Dopise na ogl. odd. Jutra pod značko »Solunec.« 25007-20

INERIRAJ V „JUTRU“

Stanovanje

oddaja

Dvosob. stanovanje

s pritlikinami oddam za oktober za ceno 500 din. Rožna dolina, Cesta VIII., šte. 27. 25328-21

Enosob. stanovanje

s predobno, oddam za november za 300 din. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 24650-21

INERIRAJ V „JUTRU“

Dragocenost

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE - juvelir, ljubljana — Wolfova

INERIRAJ V „JUTRU“

INERIRAJ V „JUTRU“

INERIRAJ V „JUTRU“

INERIRAJ V „JUTRU“

INERIRAJ V „JUTRU“

INERIRAJ V „JUTRU“

INERIRAJ V „JUTRU“

INERIRAJ V „JUTRU“

INERIRAJ V „JUTRU“

INERIRAJ V „JUTRU“

INERIRAJ V „J